

KARTLÄGGNING AV FÖRMÅGOR

Den här listan kan användas som stöd i kartläggningar av till exempel problemskapande beteende. Det är en lista över förmågor som omgivningen ofta har haft för höga förväntningar på. När det krockar mellan krav och förmåga kan ett problemskapande beteende uppstå. Vilka förmågor det handlar om kan vara svårt att veta. Den här listan är tänkt att vara ett stöd när du funderar kring en persons fungerande. Det är vanliga bristande förmågor bakom ett problemskapande beteenden. Vill du veta mer om det här sättet att se på problemskapande beteende rekommenderas böckerna av psykolog Bo Hejlskov Elvén och böckerna av psykolog Ross Greene. Men du kan komma igång med kartläggningen med en gång. Det handlar om att se på saker och ting med funktionsglasögonen på näsan. De blir till stor hjälp när du sedan tar tag i det förebyggande arbetet.

Kom ihåg att vi har olika förmågor olika dagar. Riktigt bra dagar kan vi förvåna oss själva. Andra gånger har vi en ovanligt dålig dag. Försök skatta utifrån hur personen fungerar mestadels av tiden. Är det inga svårigheter, vissa, stora? Ta hjälp av kollegorna. Det behöver inte bli perfekt. Det viktiga är att hitta pusselbitarna du kan prova att använda med en gång.

När du är klar med kartläggningen finns det en sida med följdfrågor. De är tänkta att hjälpa dig vidare i det förebyggande arbetet. Sedan behöver också fundera på vilka kravanpassningar som kan behöva göras. Det finns mycket bra material att hämta i böckerna av Anna Sjölund och medförfattare och som handlar om tydliggörande pedagogik. Mycket kretsar kring att göra saker och ting begripliga och hanterbara med hjälp av visuella medel. Det kan vara bilder, scheman, och kom-ihåg-lappar. Men vi kan också behöva förändra vårt bemötande. Hur kommunicerar vi? Vad säger vårt kroppsspråk? Vilka känslor smittar vi med?

När det handlar om kravanpassningar behöver det inte vara perfekt här heller. Det viktiga är att du börjar göra något annorlunda än hur du har gjort innan. Något som underlättar för personen att lyckas i det hen ska ta sig för. Alla pedagogiska handlingsplaner som görs ska bygga på att du gör förändringar i bemötande, struktur och miljö. Och att personens sätt att fungera är i fokus.

Att försöka förstå sig på andra människors beteende kräver detektivarbete, och du kan behöva kartlägga med jämna mellanrum. Med nyfikenheten och empatin som ständiga redskap i din verktygslåda blir det ett roligt arbete!

Lycka till! / Terése